

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО–НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

24 ТРАВНЯ 2023 р.

«АГРОПРОДОВОЛЬЧИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВІЙНИ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

м. Одеса

УДК 338.43: 35

Агропродовольчий сектор України в період війни: виклики та перспективи. Матеріали науково-практичної конференції 24 травня 2023 року / кафедра економіки промисловості. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. 87 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку агропродовольчого сектору України в період війни. Запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем розвитку підприємств різних галузей агропродовольчого сектору, ОТГ та районів у контексті викликів воєнного часу та післявоєнної відбудови. В доповідях особлива увага приділялась повоєнному відновленню України на засадах сталого та інклюзивного розвитку.

Організаційний комітет конференції

Голова: Павлов О.І., д. е. н., професор

Заступник голови Козак К.Б., д. е. н., професор

Члени комітету: Макаринська А.В., д. т. н., професор

Самофатова В.А., д. е. н., професор

Купріна Н.М., д. е. н., професор

Дідух С.М., д. е. н., доцент

Кулаковська Т.А., д. е. н., доцент

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою

Одеського національного технологічного університету,

протокол № 14 від 20.06.2023 р.

Матеріали подаються за оригіналами рукописів доповідей

учасників конференції

РЕКОНСТРУКТИВНИЙ ВЕКТОР АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	45
Дідух С. М., д. е. н., доцент Одеський національний технологічний університет	
ВПЛИВ ГЕОПОЛІТИЧНИХ РИЗИКІВ НА РОЗВИТОК АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	50
Кулаковська Т. А., д. е. н., доцент Одеський національний технологічний університет	
ХАРАКТЕРИСТИКА КІЛЬКІСНИХ ТА ЯКІСНИХ СКЛАДОВИХ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	54
Яблонська Н. В., к. е. н., доцент Крупіна С. В., к. е. н., доцент Копайгородська Т. Г., викладач-методист, Одеський національний технологічний університет	
СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В СУЧАСНИЙ ПЕРІОД	57
Лобоцька Л. Л., к. т. н., доцент Дідух С. М., д. е. н., доцент Фрум О. Л., к. е. н., доцент Одеський національний технологічний університет	
РОЛЬ І МІСЦЕ АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ В ЗОВНІШНІЙ ТОРГОВЛІ УКРАЇНИ: АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА	62
Антонюк П. О., к. е. н., старший науковий співробітник Антонюк О. П., к. е. н., доцент Ступницька Т. М., к. е. н., доцент Баранюк Х. О., Ph.D., доцент Одеський національний технологічний університет	
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗЕРНОСУШАРОК НА АЛЬТЕРНАТИВНІ ВИДИ ПАЛИВА	66
Станкевич Г. М., д. т. н., професор Одеський національний технологічний університет Бунецький В. О., директор ТОВ «БМ Інжиніринг»	

Література

1. KPMG: огляд прогнозів геополітичних ризиків у 2023 році – висновки для бізнесу. Економічний форсайт. URL: <https://mind.ua/publications/20255679-kpmg-oglyad-prognoziv-geopolitichnih-rizikiv-u-2023-roci-visnovki-dlya-biznesu> (дата звернення: 08.05.2023).
2. TOP Risks 2023. EURASIAGROUP. URL: <https://www.eurasiagroup.net/issues/top-risks-2023> (дата звернення: 04.05.2023).
3. TOP Risks 2023. The Bottom Line For Business. URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2023/02/kpmg-geopolitics-top-risks-2023-bottom-line-for-business.pdf> (дата звернення: 07.05.2023).
4. Огляд збитків від війни в сільському господарстві України. Непряма оцінка пошкоджень. Другий випуск, 10 листопада 2022. URL: <https://minagro.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/damagesreport> (дата звернення: 03.05.2023).
5. Огляд непрямих втрат від війни в сільському господарстві України. Другий випуск, 10 листопада 2022. URL: <https://minagro.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/lossesreporti> (дата звернення: 05.05.2023).
6. Збитки від загибелі тварин та пошкодження тваринницьких ферм становлять приблизно 2 млрд гривень. URL: <https://minagro.gov.ua/news/zbitki-vid-zagibeli-tvarin-ta-poshkodzhenny> (дата звернення: 04.05.2023).
7. Сутінки агрохолдингів: як війна змінить сільське господарство України. URL: <https://mind.ua/publications/20245288-sutinki-agroholdingiv-yak-vijna-z> (дата звернення: 06.05.2023).
8. Глобальні ризики та невизначеність: огляд дослідження EIU. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/natsionalna-bezpeka/hlobalni-ryzyky-ta-nevyznachenist-ohlyad-doslidzhennya-eiu> (дата звернення: 02.05.2023).

Яблонська Н. В., к. е. н., доцент кафедри економіки промисловості,

Крупіна С. В., к. е. н., доцент кафедри економіки промисловості,

Копайгородська Т. Г., викладач-методист, голова циклової комісії економічних дисциплін ВСП «Одеський технічний фаховий коледж

Одеського національного технологічного університету»

Одеський національний технологічний університет

ХАРАКТЕРИСТИКА КІЛЬКІСНИХ ТА ЯКІСНИХ СКЛАДОВИХ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сучасний етап реформування українського суспільства характеризується економічною кризою, спадом виробництва, безробіттям, значним погіршенням

рівня життя та безпеки населення держави. Соціально-економічна ситуація в країні кардинально змінює умови відтворення і функціонування людини. Це знаходить прояв у погіршенні ефективності використання трудового потенціалу, активізації процесів трудової міграції, безповоротній втраті освітнього та професійно-кваліфікаційного потенціалів тощо.

Актуальність проблеми, наукове значення і гостра потреба подальшого вирішення обумовили вибір теми праці, визначили її структуру і цілі.

Аналіз трудового потенціалу доцільно проводити, враховуючи різні підходи до визначення його сутності.

В. В. Онікієнко розуміє трудовий потенціал, як “сукупність працездатного населення, що володіє відповідною професійно-кваліфікаційною підготовкою, має прикладення праці в народному господарстві з врахуванням відповідного рівня їх технологічної та технічної оснащеності”. М. І. Долішній, М. В. Брик погоджуються з такою точкою зору і наголошують на тому, що “трудова потенція віддзеркалює взаємодію продуктивних сил та виробничих відносин” та він “не може ні розвиватись, ні функціонувати поза технічних, економічних, соціальних, організаційних, екологічних та інших умов” [1, с. 10]. Д. П. Богиня і О. А. Грішнова вважають, що трудовий потенціал – це інтегральна оцінка кількісних і якісних характеристик економічно активного населення [3, с. 99].

Ю. Г. Одегов, В. Б. Бичін і К. Л. Андреев розуміють трудовий потенціал як інтегральну характеристику сукупної здатності до праці [2, с.108].

Аналіз теоретичних підходів до визначення поняття трудовий потенціал дає змогу вважати, що трудовий потенціал –це сукупність дієздатних трудових ресурсів, які приймають участь у суспільно-корисній діяльності.

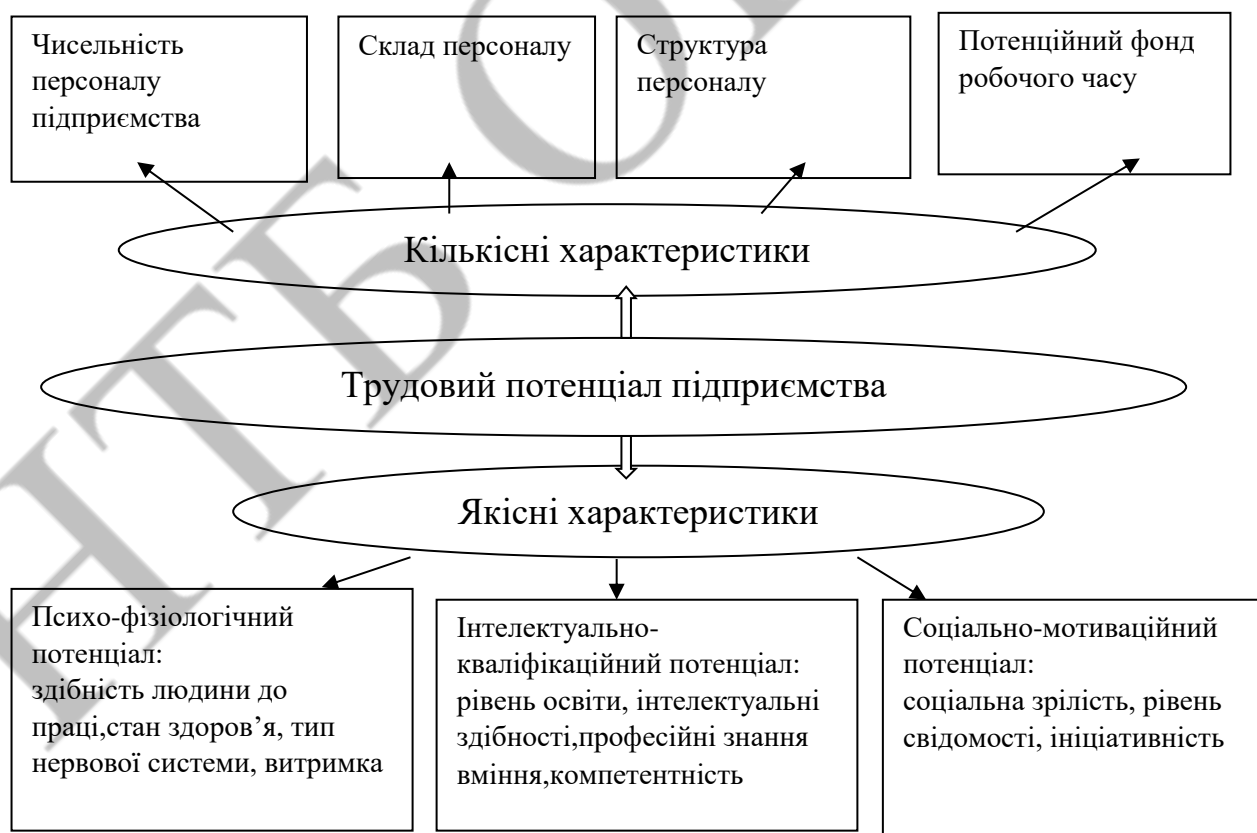
З урахуванням розглянутих вище підходів щодо визначення складових трудового потенціалу, можна стверджувати наступне:

– кількісна складова трудового потенціалу характеризується чисельністю працездатного населення, статевовіковою структурою, кількістю

безробітних. На рівні підприємства кількісні характеристики включають чисельність персоналу підприємства, склад персоналу, потенційний фонд робочого часу.

– якість трудового потенціалу являє собою складну, багатоступеневу категорію, в структурі якої можна виділити такі найголовніші складові: психофізіологічний потенціал, інтелектуально-кваліфікаційний, соціально-мотиваційний (рис.1.).

Зміна якісних та кількісних характеристик трудового потенціалу як один з важливих факторів, який впливає на стан розвитку суспільно-економічних відносин в країні потребує впровадження постійно діючої системи державного моніторингу ефективного використання трудового потенціалу. Основними напрямками органів державної влади повинно бути пошук і мінімізація факторів, що стримують використання наявного

Рис.1. Основні складові трудового потенціалу підприємства

трудового потенціалу, максимальне залучення працездатних громадян до суспільно корисної праці; постійно підвищення рівня та якості людського капіталу. На рівні підприємства для більш ефективного використання трудового потенціалу необхідно встановлення науково-обґрунтованих норм праці, проведення атестацій, навчання персоналу, використання «гнучких» графіків роботи тощо.

Література

1. Лукінов І.І. Економічні трансформації наприкінці ХХ сторіччя. Київ: Інститут економіки НАН України, 1997. 455 с.
2. Мороз В. М. Професійна орієнтація як елемент механізму ефективного використання трудового потенціалу країни / *Науково-практичний журнал: Освіта і управління*, 2010, с.107–115.
3. Грішнова О. А. Економіка праці та соціально-трудова відносини. Київ: Знання, 2007, 559 с.

Лобоцька Л. Л., к. т. н., доцент кафедри економіки промисловості,
Дідух С. М., д. е. н., доц., професор кафедри економіки промисловості
Фрум О. Л., к. е. н., доцент кафедри економіки промисловості
Одеський національний технологічний університет

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В СУЧАСНИЙ ПЕРІОД

Україна з 24 лютого 2022 року знаходиться у стані війни, тому сьогодення розділено на дві частини: до і після. В період «після» перед Україною постало чимало проблем і, відповідно, які безпосередньо впливає на рівень життя населення країни. Зокрема, це проблема, як вижити в сьогоденних складних умовах. Зі зрозумілих причин Статистична служба України не надає інформацію за багатьма напрямками та показниками, яка раніше була у відкритому доступі. Тим не менш не підлягає сумніву актуальність фінансових проблеми населення країни.

Для оцінки цих проблем перш за все необхідно мати дані про